

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

בפני כב' השופט אבי לוי
בעניין:

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים 1. סלים מטאנס ת.ז. 039560321 (עציר)
2. פרחד רוסטמוב ת.ז. 320759525
(עציר)

גזר דין

כללי

שני הנאשמים בתיק זה, סלים מטאנס (הנאשם 1) ופרחד רוסטמוב (הנאשם 2) הואשמו בתחילה בשורה של עבירות חמורות ובהן עבירה של **חבלה בכוונה מחמירה**, בניגוד לסעיף 329(א)(1) לחוק העונשין (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**") ו**תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות**, בניגוד לסעיף 274(א) לחוק. הם **כפרו** בכל המיוחס להם ונשמעה פרשת התביעה כולה. בתום שמיעת פרשת התביעה העלו סגוריהם המלומדים, עו"ד מוחמד מסרי (בשם הנאשם 1) ועו"ד רוני חליוה (בשם הנאשם 2) טענת אין להשיב לאשמה. טענה זו נדונה ונדחתה במסגרת החלטתי מיום 15 ספט' 2019.

עם זאת, במסגרת אותה החלטה הסבתי תשומת-לב הצדדים לקשיים מסוימים אשר התגלו במהלך שמיעת פרשת הראיות ולפיכך, הללו נדברו ומתוך שקילת מכלול הנתונים הראייתיים בתיק (ובכלל זה הקשיים, אשר בהם נתקלה התביעה בהוכחת העבירות אשר נכללו בכתב-האישום המקורי) הגיעו לכלל הסדר דיוני לסיום התיק בלא צורך בהכרעה עובדתית בידי בית המשפט.

פרטי הסדר-הטיעון

כאמור, הצדדים נקשרו בהסדר-טיעון; ההסדר הוצג לפניי בדיון שהתקיים ביום 5.11.19. הסדר זה כלל תיקון של כתב-האישום המקורי כך **שסעיפי האישום בו שונו והוקלו**. כך, הושמטה העבירה החמורה שעניינה חבלה בכוונה מחמירה והוחלפה בעבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**; כן הושגו הבנות בכל הנוגע לטיעוני הצדדים לעניין העונש. במסגרת אותן הבנות, ביקשו הצדדים לצמצם את מנעד הענישה הצפוי לנאשמים. התביעה, מצדה, **הגבילה עתירתה לעונש מאסר לריצוי בפועל בן 5 שנים ומאידך גיסא, הותירה בידי ההגנה "מרחב-טיעון", כך שזו תעתור להטלת עונש בן שתי שנות מאסר ומחצה בלבד**.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

משלחובת הנאשם 2 תלוי ועומד עונש מאסר מותנה, שהוא בן-הפעלה, עותרת התביעה להפעלתו במצטבר לכל עונש, אשר יוטל עליו בתיק זה ואילו ההגנה עותרת לכך שהוא יופעל כולו בחופף לעונש כזה. הוסכם בין הצדדים, שבמסגרת הטיעונים לעניין העונש לא יחרוג ולא יסתור איש מהם את העובדות המפורטות בכתב-האישום.

עובדות כתב-האישום המתוקן וסעיפי האישום הכלולים בו

העובדות, אשר נכללו בכתב-האישום המתוקן היו אלו –

ביום 28.9.18, בשעת ליל, הגיעו הנאשמים ביחד עם חברתם לפתח פאב "הברקוד" שבחיפה. הם ביקשו להיכנס פנימה, אך אשרף מטאנס, מארח בפאב הודיע להם שלא יוכלו להיכנס אליו שכן המקום שמור. חברתם של הנאשמים נכנסה אל השירותים בפאב וכשיצאה, הודיעה להם שהפאב ריק. לפיכך, פנו הנאשמים אל אשרף הנ"ל והטיחו בו כי הוא גזען וכי אם לא יאפשר להם להיכנס לפאב הם יגרמו לבעיות ולא יעמדו בחוץ. בשלב זה, היכה הנאשם 2 את אשרף בפניו. בעקבות זאת, ניגש דימיטרי צ'רקסקי, (מאבטח בפאב) אל הנאשם 2 בניסיון להרגיעו; או-אז, התנפלו שני הנאשמים על דימיטרי, היכו אותו בצוואתא חדא באגרופים ובעיטות בראשו ובכל חלקי גופו עד שהפילוהו ארצה ובעודו שרוע על הרצפה, המשיכו לבעוט בראשו ולהכות בראשו ובפניו באגרופים.

בהמשך, אחזו השניים בדימיטרי הנ"ל והשליכוהו לנתיב המטרונית. שם בעודו שרוע על הכביש המשיכו להכותו, בין השאר בבעיטות בראשו ובכל חלקי גופו.

בשלב זה יצא סאמח, מבעלי הפאב החוצה והנאשמים תקפו גם אותו ביחד. הנאשם 2 היכה במכת אגרוף באוזנו השמאלית; סאמח נמלט מהם, נכנס לפאב וסגר את דלת הכניסה. הנאשמים נטלו כסאות שהיו בפתח הפאב והטיחו אותם בדלת-הכניסה ובחלון הפאב. בהמשך, ניסה דימיטרי לקום ולעמוד על רגליו אך הנאשמים הפילוהו לכביש, ובעודו שרוע על הארץ, בעטו והיכו באגרופים בראשו ובפלג גופו העליון. בשלב זה, אדם נוסף הצטרף לנאשמים והיכה את דימיטרי בבעיטה אחת בפלג גופו העליון.

במהלך מכלול האירועים הללו, איבד דימיטרי הכרתו לפרק זמן מסוים. בשלב זה, הגיעו למקום השוטרים מוגוס ועידן והבחינו בנאשמים פוגעים בדימיטרי. השוטר עידן הורה לנאשם 1 לעצור, אך הלה נמלט מפניו לכיוון רח' העצמאות. השוטר עידן ורדף אחריו, קרא "עצור משטרה" אך הנאשם 1 המשיך בהימלטות ועצר רק לאחר שהשוטר עידן הודיע לו כי בכוונתו לשלוף אקדח במידה שלא יעצור. במקביל לכך, הבחין השוטר מוגוס בנאשם 2 נמלט ורדף אחריו כשהוא שולף אקדח טייזר ומודיע – "עצור משטרה". הנאשם 2 המשיך במנוסה. בפנייה לרח' נתנזון נאשם 2 מעד ונפל. הוא דחף את השוטר מוגוס. לפיכך הודיע לו השוטר שהוא במעצר אך הנאשם 2 התנגד למעצר ודחף את השוטר.

בהמשך, ניסה השוטר מוגוס לכבול את הנאשם 2 מספר פעמים אך הנאשם 2 התנגד למעצר ונצמד לגוף השוטר. בתגובה לכך, ועל-מנת להרחיקו, דחף השוטר את נאשם 2 והלה נפל. מיד אחר-כך, קם הנאשם 2 ופתח במנוסה לעבר קהל הלקוחות היושבים במסעדות במדרחוב תוך שהוא משליך לעבר

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

השוטר כסאות עץ. כתוצאה מהמעשים הללו, מעד השוטר ונפל לרצפה. בשלב זה, השתמש השוטר באקדח טייזר כלפי נאשם 2 שנפל ונעצר.

במהלך המרדף נפלו ונשברו משקפיו של השוטר ונגרמה לו חבלה ביד שמאל. הוא קיבל טיפול רפואי בבית-חולים רמב"ם ונזקק ל-10 ימי מנוחה. לאחר הימלטות הנאשמים, טלפן דימיטרי למעסיקו; הלה פינה אותו לקבלת טיפול רפואי בבית-חולים.

כתוצאה מפגיעת הנאשמים נגרמו לדימיטרי שברים בעצמות-הפנים, שבר בצלע מס' 7 וחתך בשפה העליונה. הוא אושפז למשך 7 ימים בבית-החולים רמב"ם בחיפה ואף עבר ניתוח בהרדמה כללית.

לאשרף נגרמו כתוצאה מפגיעתו כאבים באוזן ימין ובראש והוא זכה לטיפול רפואי בבית-החולים. כן נשברו משקפי הראיה שלו.

מכלול המעשים הנ"ל הביאו להרשעת הנאשמים בעבירות הבאות –

(א) חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(2) לחוק העונשין;

(ב) תקיפה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 379 ו-382(א) לחוק;

(ג) תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין (הנאשם 2 לבדו);

(ד) הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

להלן יובאו עיקרי הראיות לעניין העונש, אשר הוצגו לפניי בידי הצדדים:

ראיות לעניין העונש

המאשימה

בעניינו של הנאשם 1 הוצג תדפיס המידע הפלילי (טעת/4). ממנו למדתי, שנאשם זה הורשע בחודש מאי 2015 בעבירות שעניינן איומים, היזק לרכוש במזיד ותקיפה הגורמת חבלה של ממש. הוטלו עליו אז 4 חודשי מאסר. קודם לכן הורשע בשנת 2008 בעבירות שעניינן ניסיון לתקיפה סתם, תקיפת שוטר והפרעה לשוטר. הוטלו עליו 6 חודשי מאסר שרוצו בעבודות שירות.

בשנת 2005 הורשע בעבירות של החזקת אגרופן או סכין ובמסגרת בית-המשפט לנוער (בשנת 2002) הורשע בעבירות רכוש ו אלימות נוספות.

בעניינו של הנאשם 2 הוגש תדפיס מידע פלילי (טעת/2); ממנו עלה, שביום 1.6.11 הורשע בעבירות של איומים, העלבת עובד ציבור, קשירת קשר לפשע, החזקת נשק שלא כדין ונשיאתו, תקיפה וכן חבלה בכוונה מחמירה. בגין פרשה זו ריצה הנאשם מאסר בן 7 שנים. כן הוטלו עליו 3 שנות מאסר על-תנאי למשך 3 שנים (מיום השחרור ממאסר) לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע. ערעור על גזר-

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

דין זה נדחה. עוד הורשע הנאשם בשנת 2008 בעבירות שעניינן התפרצות וריצה בגין כך 12 חודשי מאסר. כן הורשע בשנת 2005 בשורה של עבירות אלימות ורכוש וריצה בגין כך 6 חודשי מאסר.

גזר-הדין, שבמסגרתו הוטל על הנאשם 2 עונש המאסר המותנה בן-ההפעלה הוצג לפניי (תפ"ח-38865-08-10 מדינת ישראל נ' פרחד רוסטמוב ואח'). בקצירת האומר אציין, שסיפור המעשה, המסתתר מאחורי אותה הרשעה חמורה עניינו בקשירת קשר של הנאשם וחבריו לפגוע בחברי חבורה אחרת, אשר עימם היו מסוכסכים; במסגרת הקשר ירו הנאשם וחבריו לעבר רכב ובו ישבו חברי אותה חבורה אחרת. כן הורשע הנאשם בכך שסחר בסם מסוג קוקאין וגרם חבלות לחברי אותה חבורה יריבה, איים על אישה שהכיר ואף תקפה, וכן איים על מפקד הכלא במהלך הליך משמעותי שנערך לו.

הנאשמים

לא הייתה מחלוקת עובדתית על כך, שהנפגעים בפרשה זו כולם סלחו ומחלו לנאשמים על פגיעתם בהם ועל כך שהנפגע העיקרי, מר דימיטרי צ'רקסקי, אשר עדותו אף נשמעה במסגרת פרשת הראיות, פוצה בידי השניים בסך של 50,000 ₪. לדבריו האחרונים של הנאשם 2 לפניי, האחרון הפך לבן-בית בבית-משפחתו ולמרות היעדר היכרות מוקדמת בין השניים, נוצרו יחסי קרבה וידידות בינו לבין בני-משפחתו של הנאשם.

הומצא לתיק בית המשפט מסמך המשקף את עמדת המתלוננים שלפיה הם אינם מעוניינים במיצוי ההליכים נגד הנאשמים כאן. צוין, כי המתלוננים מוותרים על כל זכות משפטית העומדת להם ובכך הם למעשה מבקשים לסיים את ההליכים בתיק זה ברוח טובה. המתלונן, מר צ'רקסקי דימה, הוסיף ופירט, כי הליך הסולחה שנערך עם בני משפחתם של הנאשמים הועיל לו, שכן במסגרתו נענו כל דרישותיו, כך שהוא קיבל את מלוא הפיצוי עבור נזקיו.

טיעונים לעניין העונש

המאשימה

באת-כוח המאשימה עמדה על כך שהנאשמים עברו את העבירות בפרשה זו בצוותא חדא מתחילת האירוע ועד סופו ולפיכך, כי נכון שיוטל עליהם עונש אחיד. לדבריה, הנאשמים פעלו באותו הערב באורח אלים ותקפו כל מי שנקרה בדרכם; לדעתה הטלת 5 שנות מאסר בפועל היא ענישה הולמת וראויה. היא הפנתה אל שורה של פסקי-דין של הערכאות השונות בגין עבירה שעניינה חבלה בכוונה מחמירה בה הוטלה ענישה מחמירה בת שנות מאסר בגין מעשים דומים. היא עמדה על עברם הפלילי של הנאשמים ובפרט על כך, שלחובת הנאשם 2 זקוף עונש מאסר מותנה בן 3 שנים וראוי, לדעתה, להפעילו במצטבר לכל עונש המוטל בתיק זה. זוהי דרך-המלך, לדבריה, וכך ראוי לנהוג. היא עמדה על כך, שקיימים מספר נפגעים בפרשה זו ועל כן שראוי שיצא מסר מרתיע לפני בית-משפט זה שבמסגרתו יצטבר העונש המותנה לעונש המוטל כאן.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

ב"כ הנאשם 1

סנגורו המלומד של הנאשם 1, עו"ד מוחמד מסרי, עמד על כך, שהרשעתו האחרונה של מרשו הייתה בשנת 2015 (בגין עבירה שבוצעה בשנת 2013) ובגינה ריצה 4 חודשי מאסר. לפני-כן, הורשע בפלילים בשנים 2008 ו-2004. לדעתו, עבר פלילי זה איננו מכביד, בכללותו.

הסנגור עמד על כך, שמרשו מצא עצמו נאלץ להטריח את העדים לבית-המשפט, שכן זו הייתה הדרך היחידה לשכנע את המאשימה לתקן את כתב-האישום ולהעמיד את העובדות על דיוקן. לדעתו, טווח הענישה אשר הוגדר בידי הצדדים הוא מחמיר ביחס לראוי בנסיבות העניין. עוד עמד על כך, שבמהלך שמיעת הראיות, נתגלו מחדלי-חקירה ממשיים, ובעיות אתיות של ממש אשר הצדיקו ומצדיקים הליכה לקראת הנאשמים. הסנגור ציין, כי בנסיבותיו האישיות של מרשו, ראוי להיצמד לעונש שבתחתית טווח הענישה שהוצג בפרט בשים לב לכך ששולם פיצוי לקרבנות העבירות; ולכך שקרבנות העבירות סלחו לנאשמים והודיעו על כך בכתב ובעל-פה.

הנאשם 1

בדברו האחרון הביע הנאשם 1 צער על מעשיו ציין שלא התכוון כלל ועיקר להיקלע לאירוע אלא יצא לבלות. האמור היה, לדבריו, באירוע שהתגלגל.

ב"כ הנאשם 2

סנגורו המלומד של הנאשם 2, עו"ד חליוה הפנה בראשית דבריו לתיקון המהותי שנערך בכתב-האישום במסגרת הסדר-הטיעון. הוא עמד על כך, שמרשו הודה בהזדמנות הראשונה שניתנה לו באמור בכתב-האישום המתוקן. עוד עמד על כך, שברקע הסדר-הטיעון קשיים ראייתיים של ממש ומחדלי חקירה מהותיים אשר נחשפו רק לאחר שההגנה עמדה על זכותה לחקור את עדי-התביעה. עוד ציין, שבאירוע היה מעורב לפחות אדם נוסף אחד אשר כלל לא אותר, לא זוהה לא נחקר ולא הועמד לדין. חרף זאת, נטל הנאשם אחריות על המעשים כולם באשר הללו בוצעו בצוותא. עוד עמד הסנגור על כך, שהנפגע העיקרי סלח לנאשם ויש לראות בכך "הסכם סולחה" לכל דבר ועניין, שבמסגרתו אף זכה אותו נפגע לקבל פיצוי כספי. לפיכך, אף עתר אותו נפגע שבית-המשפט לא ימצה את הדין עם הנאשמים. הסנגור עמד על כך, שההודאה חסכה זמן שיפוטי ניכר והדבר מחייב הקלה בענישה. הוא עמד על כך שאין האמור באירוע מתוכנן וכי לא נעשה שימוש בנשק מסוג כלשהו במסגרתו. הסנגור הפנה להשלכות תיקון 113 ודו"ח ועדת דורנר על עונשו של מרשו. לדעתו, עיון באלה מחייב להקל בעונש.

הסנגור המלומד אבחן את גזרי-הדין שהוגשו על-ידי ב"כ המאשימה וסבר, כי אין בהם כדי ללמד על העונש הראוי להיגזר למרשו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

הוא לא התעלם מעברו הפלילי של מרשו אך עמד על כך שמדובר בשלוש הרשעות כששתיים מתוכן מלפני יותר מעשור. לדעתו, עתירת המאשימה לעניין העונש מופרזת ומוגזמת ואיננה עולה בקנה אחד עם רמת-הענישה המקובלת. הוא הפנה אל שורה של גזרי-דין, אשר משקפים בצורה טובה יותר את רמת-הענישה הראויה במקרה זה והציע ללמוד מהם גזירה שווה לענייננו.

עוד עמד הסנגור על פסיקת בית-המשפט העליון, שלפיה יש לעודד עריכת "סולחה" בין נפגע לבין פוגע וכי הצלחה של תהליך שכזה מצדיקה התחשבות בעניין העונש לנוכח צמצום האפשרות להתפרצות אלימות נוספת בין אותם צדדים ניצים. הוא עמד על כך, שהנאשמים פנו מיד אל הקרבנות, הביעו סליחה באוזניהם ואף פיצו אותם על נזיקה.

הסנגור הפנה לשורה של פסקי-דין אשר משקפים לדעתו בצורה טובה יותר את רמת-הענישה הראויה בכגון דא.

הוסיף הסנגור והדגיש את העובדה שהנאשם הוא "אפטרופס" של שני אחיו אשר התגייסו לשירות צבאי באחרונה ומשרתים כחיילים בודדים ביחידות קרביות בצה"ל. הוא ציין שבני-המשפחה נתקלו בקשיי קליטה משמעותיים בארץ ועל כך שלנאשם תינוק אשר נולד בשעת שהותו במעצר, שאותו לא זכה כלל לראות. הנאשם נטל אחריות מלאה; הוא לא תכנן את האירוע; הוא התכוון לבלות ולבסוף מצא עצמו בתוככי אירוע אלים על רקע קנטור מסוים אשר הושמע כלפיו. הנאשם מביע חרטה עמוקה ומביאה לביטוי מעשי ביחסו כלפי הנפגע העיקרי.

עוד הוסיף הסנגור בשולי דבריו שהעונש המותנה, בר-הפעלה, הוא, לדעתו, בלתי-מידתי ולפיכך כי ראוי להורות על הפעלתו בחופף, כך שבסה"כ יהיה על הנאשם לרצות 3 שנות מאסר בלבד, מתוך התחשבות בנטילת האחריות, בהודאה ובהבעת החרטה, בחיסכון בזמן השיפוטי, בעמדת קרבן העבירה ובפיצוי ששולם לו.

הנאשם 2

הנאשם 2 הביע צער עמוק וצער מעומק הלב על פציעתם של דימיטרי והנפגעים האחרים. הוא ציין, שדימיטרי, שאותו לא פגש בעבר "הפך להיות בן-בית אצלנו", "הפך להיות חבר שלנו"; הוא עמד על מצבו הקשה מול משפחתו, על כך שהוריו נותרו בקווקז ועל כך שהוא אחראי על שני אחיו שהם חיילים בודדים בצה"ל. עוד סיפר על התינוק שנולד לו בשעת שהייתו מאחורי סורג ובריה ועל כך שטרם פגש בו.

דיון והכרעה

בעניין, האירועים המתוארים בכתב-האישום המתוקן הניצב במרכז גזר-דין זה הם חמורים וראויים לגינוי ולהקעה. גם אם הנאשמים חשו נעלבים ונפגעים מהדרתם שלא בצדק ואולי אף שלא כדין מהפאב שבו ביקשו לבלות, הרי שדרך התנהלותם הייתה משולחת-רסן, פוגענית, חבלנית וחמורה. החבלות והפציעות שנגרמו למר צ'רקסקי היו חמורות מאוד, גרמו לאובדן הכרה והצריכו התערבות

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

ניתוחית ואשפוז בן שבוע ימים. אכן, למזלם של הנאשמים, עד למועד בו הגיע למסור עדותו בבית- המשפט הוא שב לאיתנו ולדבריו, האותות אותם הוא נושא על גופו, פועל יוצא של הפגיעה, אינם דרמטיים.

גם אם חקירת האירוע לא הייתה מיטבית (ואכן, בצדק ציינו הסנגורים שורה של מחדלי-חקירה בתיק) וגם אם בשורה של עניינים התעוררו קשיים ראייתיים מסוימים בהוכחת האשמות, אין בכך כדי לשנות באורח דרמטי את תמונת האירועים העגומה – תמונה מכוערת של אלימות משולחת-רסן כלפי שורה של אנשים, שרובם כלל אינם קשורים להחלטה למנוע מהנאשמים את הכניסה והבילוי בפאב המדובר.

אכן, לבית-המשפט נודע תפקיד חשוב במלחמה למיגור האלימות. עליו לומר דברו באורח אשר ירתיע את מי שמבקש לפתור סכסוכים בכוח-הזרוע מלעשות כן. עליו להבהיר בקול רם וצלול, כי שימוש באלימות ובפרט אלימות קשה לא ישתלם וכי לבסוף, מי שיורשע בביצוע מעשי אלימות קשים צפוי לענישה מחמירה.

לא נעלמו מעיניי מספר נסיבות מקילות החייבות להינטל בחשבון עת באים לגזור לנאשמים שלפניי עונש. נטילת האחריות אשר גם אם הייתה מאוחרת הינה בעלת משקל ומשמעות (בהתחשב בתיקון כתב-האישום אשר קדם לה); הניסיונות להפיס את דעת הנפגעים; תשלום פיצוי והבעת הצער בפניהם; העובדה שהללו, מראשון עד אחרון, קיבלו את התנצלות הנאשמים ונאותו לסלוח ולמחול.

לבסוף, האיזון אשר ינביט את העונש המדויק הראוי להיגזר על כל אחד מהנאשמים, אשר עניינם נדון כאן, ייערך בהתאם למידות ולמשקלות אשר הושמו בידי מכוח הוראות תיקון 113 לחוק העונשין; בדרך אשר הובנתה בסעיפים שהוספו לחוק במסגרת אותו תיקון; במתווה שיקול-הדעת, בו חייב אני לילך טרם גזירת העונש.

כמובן מאלי, יינתן תוך יישום אותו מתווה משקל לעתירת המאשימה (אשר הגבילה עצמה בעתירתה העונשית ואף הותירה בידי ההגנה אפשרות לטעון לענישה מקילה יותר). גם זו תבוא לביטוי בבואי לקבוע מתחם עונש הולם וגזירת העונש המתאים לכל אחד מהנאשמים, אשר עונשם צריך להיקבע במסגרת גזר-דין זה.

אצא, אפוא, לדרך.

יש לראות במכלול העבירות הנדונות כאן בבחינת אירוע אחד, כמשמעו של מונח זה בסעיף 40(ג) לחוק העונשין (ראו בנוסף: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, מפי כב' השופטת ברק-ארז, ניתן ביום 29.10.14; ע"פ 9308/12 עיסא נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 30.7.15). לפיכך, ייקבע לכולן מתחם ענישה הולם יחיד.

בבואי לקבוע את מתחם העונש ההולם, אין צריך להכביר מילים על הערכים החברתיים, אשר נפגעו כתוצאה ממעשי הנאשמים. הם פגעו בזכותם של אחרים (החפים מכל פשע) על גופם, סיכנו את

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

בריאותם ואולי אף את חייו של אחד מהם. הם פגעו בכבודם של קרבנותיהם והם אף פגעו פגיעה חמורה בסדר הציבורי. השניים, ובפרט הנאשם 2 אף פגעו בערך החשוב שעניינו בזכותם של שוטרים לבצע תפקידם בלא הפרעה ובלא שיהיו נתונים לפגיעה כלשהי. מידת פגיעת המעשים בערכים הללו מהותית. כמפורט לעיל, במעשיהם גרמו השניים לחבלות חמורות לנפגע העיקרי (דימיטרי) וגרמו גם לנוספים להיזקק לטיפול רפואי.

על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינם של שני הנאשמים, עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות שעניינן **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**; תקיפה בנסיבות מחמירות, תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין (המיוחסת לנאשם 2 לבדו) והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין. מצאתי, כי בית-המשפט העליון ואחריו הערכאות השונות אמרו ועשו למיגור תת-תרבות האגרוף. ככלל, דרכם היא הטלת עונשי מאסר חמורים (הנגזרים כמובן מ**נסיבותיו** של כל מקרה ומקרה- ראו לעניין זה: ע"פ 9168/18 **קשור נ' מדינת ישראל**, פסקה 11, ניתן ביום 26.2.19) שמטרתה להרחיק את האנשים האלימים מרחובות ישראל ולהרתיעם, כמו גם אחרים כמותם, מפני היזקקות לאלימות כדרך לפתרון סכסוכים. עמדה על כך כב' השופטת ד' ברק-ארז במסגרת ע"פ 7639/13 **אמארה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 2.4.14), בציינה כדלהלן:

"עבירות של אלימות חסרת פשר המתפרצת ברגע הן איום מתמיד על שלווה חיה של האזרחים, כמו גם על ביטחונם האישי. מבית משפט זה צריך לצאת מסר ברור של אי-השלמה עמן, מסר המתבטא לא רק במלים, אלא גם במדיניות הענישה הלכה למעשה.."

בנוסף, מתאימים לעניינו הדברים להלן שכתב כב' השופט י' דנציגר, במסגרתו של ע"פ 7475/14 **מהדי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.12.14). כאן המקום לציין, כי דברים אלו נאמרו ביחס לסעיף 335(א)(1) לחוק העונשין. עם זאת יודגש, כי העונש הקבוע לצדו של הסעיף הנ"ל זהה לסעיף 335(א)(2) לחוק, בו עסקינן כאן והמדבר על ביצועה של חבלה חמורה **כאשר היו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לביצועה**.

" כנקודת מוצא לדיון יש לשוב ולהדגיש כי העבירה שבה הורשע המערער - **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 333 לחוק העונשין ביחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק - **הינה עבירת אלימות חמורה שהעונש המירבי הקבוע בצידה הינו 14 שנות מאסר בפועל**. בפסיקת בית משפט זה ניכרת בשנים האחרונות מגמה ברורה של החמרה בענישה בעבירות אלימות באופן כללי ובעבירת החבלה החמורה בנסיבות מחמירות באופן ספציפי. בית משפט זה ציין לא אחת כי יש להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו וכי תרומתו של בית המשפט למלחמה זו הינה בהטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים שישקפו מסר מרתיע לעבריינים ולחברה כולה. לפיכך נקבע כי ככלל ענישה זו צריכה לכלול רכיב משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח..."(ההדגשות אינן במקור).

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 19401-10-18 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

כך למשל, במסגרת ע"פ 8199/10 חורי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 10.3.11) קיבל בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, שבמסגרתו הושתו על המערערים עונשי מאסר בני 24 חודשים לריצוי בפועל. עונשים אלו הוטל על שני המערערים על יסוד הודאתם בביצועה של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 333 ו-335(א)(2), במצורף לסעיף 29 לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי בעקבות טענות אחיהם הצעיר של המערערים על הצקות מצד חבריו לכיתה, הגיעו המערערים (אחים תאומים) למקום בכפר מגוריהם והובילו את המתלונן וחברו לסמטה צדדית. המערערים החלו לצעוק, לאיים ולאחר שהמערערים דחפו אותו, ניסה המתלונן (הצעיר מן המערערים בכעשר שנים) להימלט. דא עקא, המערערים בעטו ברגליו, הפילו ארצה ובעטו בו בכל חלקי גופו. כתוצאה ממעשיהם, נגרמו למתלונן שבר בעצם הבריח וחבלות בכתף ובמותן שמאל. בית המשפט העליון כאמור קיבל את הערעור והעמיד את עונשם של המערערים על **18 חודשי מאסר לריצוי בפועל**. צוין, כי בסופו של יום יש להעניק משקל מסוים להתפתחות החיובית שחלה במערערים המתבטאת בתסקירי שירות המבחן באשר להתנהגותם בבית הסוהר, הבעת החרטה והסולחה שנערכה, לצד עברם הנקי של המערערים.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 9168/18 קשור נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 26.2.19) דחה בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, שבמסגרתו הושת על המערער עונש **מאסר בן 36 חודשים לריצוי בפועל** (מתוכם 3 חודשי מאסר מותנה שהופעלו במצטבר). עונש זה הוטל על המערער (לאחר ניהול הליך הוכחות) בגין ביצוע של עבירות שעניינן **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין ו**תקיפה הגורמת חבלה ממשית, לפי סעיף 380 לחוק**. עובדות מקרה זה לימדו, כי המתלונן ובן דודו שהו יחד עם אחרים בגן הורדים בירושלים. המערער שהה אף הוא במקום והיה תחת השפעת אלכוהול. בין השלושה החל עימות אשר במהלכו סטרו המערער ובן הדוד זה לזה והמתלונן בעט ברגלו של המערער. בהמשך, שרט המערער את המתלונן בחזהו באמצעות בקבוק זכוכית שבור ולאחר מכן עזב את המקום. מספר דקות לאחר מכן, שב המערער למקום כשהוא אוחז בבקבוק השבור, ניגש אל המתלונן ובן דודו (אשר החזיק אף הוא בידו חפץ), הניף את ידיו אל עבר המתלונן ודקר אותו בידו באמצעות הבקבוק השבור. בהמשך, התעמת המערער עם בן הדוד ולאחר מכן נמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של המערער נגרם למתלונן חתך עמוק בפרק ידו השמאלית והוא נזקק לניתוח, לגיבוס ידו ולהמשך טיפול פיזיותרפי.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 8991/10 **מכבי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.5.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב, שבמסגרתו הושת על המערער (לאחר ניהול הליך הוכחות) עונש מאסר בן **36 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועה של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער (בעל עבר פלילי) ביקש להיכנס למקום עבודתו בחברה להפצת עיתונים ודפק בידיו על שמשות החלון של עמדת השומר אך זה סירב להכניסו. זמן קצר לאחר מכן הגיע למקום מנהל העבודה. או אז פתח השומר את השער החשמלי ואפשר למנהל ולמערער להיכנס

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

אל מקום העבודה. בשלב זה יצא השומר מעמדו ובינו לבין המערער התפתחו חילופי דברים קשים שבסיומם חבט המערער בפניו של השומר באמצעות קסדת האופנוע שלו. מעוצמת המכה השתטח השומר על הרצפה ואיבד את הכרתו, ומספר שעות לאחר מכן הוא הובהל לבית החולים כשהוא סובל מנפיחות בפניו ובעינו ומקיא דם. בבית החולים אובחנו שברים בפניו והוא אושפז למשך חמישה ימים. בהמשך נזקק למנוחה בבית למשך חודש וחצי.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 18/1985 **אביטן נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.6.18) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר **בן 32 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועה של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער (בעל עבר פלילי שאינו מכביד) והמתלונן נטלו חלק בפעילויות מחאה הקשורה בהפחתת תעריפי המוניות. השניים נפגשו באחת ההפגנות שבהן השתתפו ונשארו בקשר. בשלב מסוים נתגלעה ביניהם מחלוקת בנוגע לאופן ניהול המחאה. באחד הימים, כאשר המתלונן יצא מחנות נוחות, הלם המערער בראשו באמצעות מגב שאותו מצא בתחנה והמשיך להלום בו בכל חלקי גופו, עד אשר עובדת בתחנה הפרידה ביניהם. המתלונן אושפז, ונזקק לניתוח ברגלו בשל שבר ריסוק בשוק. נגרמו לו חבלות רבות גם בראשו, והוא נזקק לשני תפרים וסיכות בראשו.

בפרשה נוספת שנדונה במסגרת ע"פ 14/7475 **קבהא מהדי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.12.14) קיבל בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר **בן 24 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועה, על פי הודאתו, של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי בין המערער למתלונן התפתח ויכוח בעקבות עקיפת רכבו של המערער בידי רכבו של המתלונן. בהמשך לכך, המערער יצא מרכבו, פתח את דלת הנהג ודרש לדעת מדוע המתלונן עקף אותו. המתלונן השיב כי לא שם לב ויצא מרכבו. בשלב זה דחף המערער את המתלונן, ואז החלו דחיפות הדדיות בין השניים, עד אשר הגיעו אנשים נוספים והפרידו ביניהם. בהמשך, ולאחר שהמתלונן התקדם מעט בפקק, הגיח המערער מצדו של הנהג, כשברשותו כלי עבודה ממתכת, והיכה באמצעותו את המתלונן מספר פעמים בפניו. לאחר מכן, הגיע עובר אורח ופינה את המתלונן לקבלת עזרה ראשונה. כתוצאה ממעשיו של המערער נשברו למתלונן שלוש שיניים, ואף נגרם לו חתך בשפתו העליונה שנדרשו תשעה תפרים על מנת לאחותו. בית המשפט העליון כאמור קיבל את הערעור והעמיד את עונשו של המערער על **20 חודשי מאסר לריצוי בפועל**. צוין, כי בפרק הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירה - למעלה מארבע וחצי שנים - המערער ניהל אורח חיים נורמטיבי ולא הייתה לו מעורבות פלילית כלשהי. כמו כן, התחשב בית המשפט העליון בתסקיר שירות המבחן שהוגש במסגרת הערעור, שהעיד על שינוי חיובי שחל בגישתו ובדרך חייו של המערער בפרק זמן זה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 19401-10-18 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

למדיניות הענישה בעבירות שעניינן הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין. ראו למשל: ע"פ (חיפה) 28726-12-14 לוקובסקי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 19.2.15); עפ"ג (מרכז) 51728-16-06 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 6.11.16).

ראוי, בשלב זה, לבחון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. המעשים שבביצועם הורשעו הנאשמים לא היו מתוכננים. הם בוצעו מתוך פעולה ספונטנית של הנאשם 2 כתגובה לכך שהודע לו שהוא וחבריו לא יוכלו להתארח בפאב ומשם נתגלגל פרץ האלימות הקשה. בהתאם לאמור בכתב-האישום ולטיעוני הצדדים כולם בפניי, אני קובע כי חלקיהם של השניים באירועים שווים. אכן, הנאשם 2, כמפורט לעיל פתח את המסכת האלימה. דא עקא, שההתנפלות על דימיטרי הייתה משותפת. גם העובדה שהנאשם 2 לבדו הורשע בתקיפת שוטר איננה מהווה, לטעמי עובדה כה מהותית המצדיקה עריכת מתחם ענישה שונה ביחס לכל אחד מהשניים. הנזק אשר היה צפוי להיגרם פועל יוצא של מעשי האלימות של השניים היה חמור מאוד. כמפורט לעיל, תקיפתם כלפי דימיטרי הייתה משולחת-רסן, ממושכת, כללה פגיעות חוזרות ונשנות בראשו פגיעות אשר בהחלט עלולות היו לסכן את חייו. בפועל, למרבה המזל, לא הובאו ראיות על נזק צמית למי מקרבנות העבירות. הנאשמים ביצעו את מעשי-העבירה מפאת שנעלבו וחשו מושפלים מאחר שבקשתם לפקוד את הפאב סורבה. לטעמי, אין בכך כדי להקל באורח משמעותי בדינם. שני הנאשמים הבינו היטב את מעשיהם וידעו היטב שעליהם להימנע מלבצעם. המעשים בוצעו באלימות רבה ובאכזריות ותוך ניצול עדיפות מספרית וכוח פיזי עדיף.

בשים לב לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט לעיל ובלא להתעלם מכך שהתביעה לא עתרה למתחם עונש הולם כזה או אחר והסתפקה בנקיבת עונש מרבי, לו היא עותרת (ומותרת בידי ההגנה האפשרות לעתור במקביל לעונש מזערי) מצאתי לנכון להעמיד את מתחם העונש ההולם על 30-60 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונש מאסר מותנה.

קביעת העונש המתאים לנאשמים

הנאשם 1

התאמת העונש בגין מעשה-עבירה נעשית מתוך שימת לב לנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, מאלו המנויות בסעיף 40א לחוק. נפנה, אפוא, לעיין באלו עד כמה שהן רלבנטיות לעניינו של נאשם זה. נשיאת עונש מאסר בוודאי תפגע בנאשם ובשגרת חייו; פועל יוצא של ביצוע מעשי-העבירה היה הנאשם במעצר תקופה ארוכה על המשמעות הקשות של הדבר. הנאשם נטל אחריות על המעשים ועשה כדי לתקן את תוצאות העבירה. לפי מה שנמסר הוא אף עשה לפיצוי קרבנות-העבירות. הנאשם הודה באשמה (לבסוף) ובכך חסך זמן שיפוטי יקר. לנאשם עבר פלילי בסוג העבירות שבהן מדובר כאן.

לנוכח כל זאת, מצאתי לנכון להטיל על נאשם זה עונשים כדלקמן –
(א) 33 חודשי מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 19401-10-18 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

(ב) 12 חודשי מאסר על תנאי לבל עבור במשך 3 שנים עבירת אלימות מסוג פשע; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירת אלימות מסוג עוון או עבירה שעניינה הפרעה לשוטור במילוי תפקידו.

הנאשם 2

ריצוי מאסר בוודאי יפגע בנאשם ובבני-משפחתו, אחיו, המשרתים וחיילים בודדים בצה"ל, הוריו המצויים בקווקז, בת-זוגו וילדו – התינוק אשר נולד בשעת שהייתו במעצר. הנאשם נטל אחריות על מעשיו ועשה מאמצים של ממש כדי לתקן את תוצאות מעשיו ולפצות בגינם. הנאשם הודה באשמה מיד כשכתב-האישום תוקן ולפיכך יש לראותו כנוטל אחריות ומי שחסך בכך זמן שיפוטי משמעותי. עברו הפלילי של נאשם זה מכביד והוא כולל מאסר מותנה בגין עבירת אלימות מסוג פשע.

ודוק, מצאתי לנכון להטיל על נאשם זה עונש מאסר לריצוי בפועל לתקופה ממושכת יותר מזו שהטלתי על הנאשם מס' 1, הן בהתחשב בכך שמיוחסת לנאשם זה עבירת נוספת שעניינה תקיפה סתם הן בהתחשב בעברו הפלילי המכביד כמפורט לעיל. בכך הבאתי לביטוי את הכלל המחייב שמירה על יחסיות (פרופורציה) בענישה המוטלת על השותפים לדבר עבירה (ראו לעניין זה למשל: ע"פ 2580/14 חסן נ' מדינת ישראל, פסקה 19, ניתן ביום 23.9.14).

בהתחשב במכלול, מצאתי לנכון להטיל עליו בגין העבירות בהן הורשע עונשים כדלקמן –
(א) 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

(ב) עונש מאסר מותנה בן 36 חודשים התלוי ועומד נגדו מכוח תפ"ח 38865-08-10 מופעל בזאת. 12 חודשים מתוך עונש המאסר המותנה ירוצו במצטבר לעונש המוטל היום, ואילו 24 חודשים מתוך עונש מאסר המותנה ירוצו בחופף לו.

כך, יהא על הנאשם לרצות תקופת מאסר כוללת בת 48 חודשי מאסר מיום מעצרו.

הטעמים לריצוי חלק מעונש המאסר המותנה בחופף: ההודאה באשמה, הבעת הצער, פיצוי הקורבנות ועמדתם של אלו ביחס לעונש, כפי שזו באה לידי ביטוי במכתביהם לבית המשפט. כמו כן, הובאו בחשבון נסיבותיו האישיות של נאשם זה ובפרט נטל הטיפול באחיו החיילים המוטל עליו.

(ג) 12 חודשי מאסר על תנאי לבל עבור במשך 3 שנים עבירת אלימות מסוג פשע; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירת אלימות מסוג עוון או עבירה שעניינה הפרעה לשוטור במילוי תפקידו.

לא מצאתי לנכון להטיל על הנאשמים לפצות את קורבנות העבירה הן מפאת שפיצוי מהותי כבר שולם להם הן מפאת שהדבר לא התבקש בידי המאשימה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ' חשוון תש"פ, 18 נובמבר 2019.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-19401 מדינת ישראל נ' מטאנס(עציר)
ואח'

אבי לוי, שופט